

Heb je voor even genoeg van al dat tempelgeweld, dan kun je een trektocht maken of een natuurpark bezoeken. Nepal heeft immers ook flora en fauna op hoog niveau. Die vind je bijvoorbeeld in Chitwan, het bekendste natuurreservaat in het subtropische laagland, de Terai (op zeeniveau). Hier leven eenhoornige neushoorns, enkele Bengaalse tijgers, apen, slangen en krokodillen. Sinds 1973 zijn de dieren in Chitwan beschermd. Op de rug van een olifant kun je een tocht door het reservaat maken. In het park kun je overnachten in eenvoudige lodges of in de buurt van het park in het plaatsje Sauraha.

In de parken en de plaatsen onderweg vind je de aangename rust van kabbelende watertjes en geurende velden in een decor van eenvoudige, lemen huisjes. Een safari is goed te combineren met een rafttocht over een van de vele rivieren, zoals de Trisuli, de Kali Gandaki en de Sun Kosi.

Een ander, kleiner natuurpark is Biarda, ooit de jachtplaats van de koninklijke familie. In het park kun je trektochten maken, in tenten overnachten en raften op de rivier Karmali. Biarda is te bereiken vanaf Kathmandu of Pokhara. Lumbini, de geboorteplaats van de Boeddha ligt op route.

Pokhara, ten westen van Kathmandu, is vaak startpunt van veel trektochten.

De meeste trektochten in Nepal hebben plaats op hoogten van gemiddeld 3000 meter. Met uitzicht op de bergen van minstens 6 kilometer hoog. In Pokhara kun je gidsen en dragers huren bij trekkingorganisaties. Ze sjouwen kilo's last op hun rug, inclusief een draagbaar toilet als niet in een van de lodges onderweg wordt overnacht. Op langere tochten op wat grotere hoogten met sneeuw krijgen ze van de baas trekkingschoenen. Anders lopen ze op slippertjes. Na afloop van een trektocht is het gebruikelijk dat de gidsen en dragers een fooi krijgen of geef ze een paar T-shirts of schoenen.

Je kunt meerdaagse trektochten maken van lodge naar lodge of trek- ▶

Ecologisch dorp voor wezen

In de vallei van Kathmandu wordt sinds 2006 hard gewerkt aan de bouw van Hamro Gaun, een dorp bij Sankhu voor weeskinderen, gehandicapten en vrouwen in achterstandsposities. Hamro Gaun betekent Ons Dorp en is het grootste project van Stichting Veldwerk. Het dorp is volledig ecologisch van opzet en zelfvoorzienend. Op 23 oktober wordt Hamro Gaun officieel geopend.

Er wonen momenteel 38 weeskinderen in het dorp en daarnaast krijgen dagelijks 35 kinderen uit de directe woonomgeving les, omdat hun ouders de kosten voor onderwijs niet kunnen betalen. In de toekomst worden er ook vrouwen in achterstandsposities opgeleid, zodat zij hun eigen inkomen kunnen genereren. De invloed van Nederlandse vrijwilligers is goed te merken bij de kinderen. De kinderen spreken niet alleen goed Engels, maar zijn ook gewend aan Westerlingen. Ze blijven wel enorm nieuwsgierig en vragen je dan ook het hemd van je lijf. Een belangrijk streven van Stichting

Veldwerk is dat de lokale bevolking uiteindelijk zelfvoorzienend wordt. Daarom worden de projecten van de stichting voornamelijk draaiende gehouden door Nepalezen. De vrijwilligers zorgen voor een extra stimulans.

Hoewel Nepal een rijke historie heeft wat architectuur betreft, zie je daar in de moderne bouw nog maar weinig van terug. Nieuwbouw bestaat voornamelijk uit fantasieloze betonnen bouwwerken. De nieuwbouw van Hamro Gaun daarentegen wordt in traditionele Nepalese stijl uitgevoerd en voorzien van moderne techniek. In Nepal is een stevige aardbeving voorspeld, die waarschijnlijk veel van de bestaande bouw in het land zal verwoesten. De bouw van Hamro Gaun is voorbereid op een aardbeving.

Ecologisch vriendelijk klinkt mooi, maar is bittere noodzaak voor de bewoners. Op dit moment moeten de Nepalezen het 16 uur per dag zonder stroom stellen. Normale dagelijkse dingen als huiswerk maken en koken worden op die manier een onmogelijke taak en door je eigen energie op te wekken met

Zelfstandig bestaan

In 1999 verkocht Rene Veldt zijn huis in Nederland en nam afscheid van zijn collega's in de zorg. In de jaren daarna heeft hij langzaam maar zeker een betrouwbaar netwerk opgebouwd in Nepal. Een goed netwerk is nodig wanneer je samen met de lokale bevolking kleinschalige en milieuvriendelijke projecten wilt opzetten. De stichting wordt vanuit Nederland ondersteund door een bestuur met vrijwilligers. In Nepal krijgen de medewerkers slechts een vergoeding om daar te kunnen leven. Naast Hamro Gaun worden meer dan 10 projecten van verschillende samenwerkingspartners ondersteund. Al deze projecten hebben als doel om mensen de mogelijkheid te geven een zelfstandig en waardig bestaan te leiden. Je kunt je aanmelden als vrijwilliger voor Stichting Veldwerk en het Hamro Gaun op www.cross-borders.info. De Driving Dutchmen reizen sinds augustus per jeep naar Nepal om de opening van Hamro Gaun bij te wonen. De reis gaat door Oost-Europa, het Midden-Oosten, Centraal-Azië en India. 2 vrijwilligers van Stichting Veldwerk hebben dit initiatief opgezet om een financiële bijdrage te kunnen leveren aan het dorp. Het tijdschrift AZIË is een van de sponsors. Maar er zijn er meer nodig. Kijk daarvoor op www.drivingdutchmen.nl

...Republiek van tempels en trektochten...

▲ Het Kinderhuis, tevens het hoofdgebouw, is af. Reden voor een feestelijk ijsje en daarna computers. Hamro Gaun is een eco-dorp: in een van de huisjes wordt het zonlicht gebundeld door de spiegels en zo een oven in de keuken verwarmd.

Hydropower creëer je onafhankelijkheid op een duurzame manier.

Naast een hydropowerinstallatie wordt het dorp ook voorzien van een biogasinstallatie met 35 kubieke meter inhoud. Het is een eindstation voor alle toiletspoelingen vanuit het kinderkuis, het schoolje en het vrouwentrainingscentrum. Samen met koeienpoep levert dit kookgas en stroom. Bovendien kunnen de afvalstoffen gebruikt worden als meststof. Om te koken, komen in aan-

vulling op het biogas 2 zonnespiegels. Deze bundelen de warmte van de zon en verwarmen een kookoven. Wanneer de zon niet schijnt, is het biogas er als alternatief.

Ten slotte is er in Hamro Gaun een rietfilter dat zorgt voor de reiniging van het afvalwater, zodat het milieu niet onnodig wordt belast. Zo'n filter bestaat uit 2 moerasachtige compartimenten met verschillende zandlagen die onder meer kalk- en ijzerbestanddelen bevatten. Het vuile water wordt door riet en gele liisdodde gereinigd. Deze gele planten nemen de fosfaten op uit het vervuilde water. Aan het einde van het groeiseizoen worden de planten gemaaid en verbrand om te voorkomen dat de fosfaten weer in de bodem terecht komen. Wanneer het afvalwater

gereinigd is, wordt dit hergebruikt als drinkwater voor het vee of als irrigatiewater voor de biologische tuin.

INFO. Sankhu ligt in de vallei van Kathmandu op ongeveer 'n uur met de bus vanaf de hoofdstad Kathmandu. Er rijden dagelijks bussen vanaf het oude busstation bij Ratna Park. Met de motor of auto ben je er sneller, dan duurt het ongeveer 40 minuten. Op dit moment is er nog geen restaurant of accommodatie in het dorp, maar er wordt gebouwd aan het Backspace Resort (www.backspace resort.nl). Wel zijn er enkele lokale winkels.